

BESCHOUWINGEN PROGRAMMA BEGROTING 2026.

Voorzitter,

Voor ons ligt de Programmabegroting 2026 – een document dat niet alleen cijfers bevat, maar keuzes weerspiegelt: keuzes over wat we als gemeente belangrijk vinden, waar we op inzetten, en waar we, soms noodgedwongen, op moeten bezuinigen.

Wij danken het college en de ambtelijke organisatie voor het vele werk dat is verricht om tot deze begroting te komen.

De begroting voor de jaren 2026 en 2027 sluit met een positief saldo en er ligt een stevig investeringsprogramma van in totaal ruim 12,5 miljoen euro voor de komende jaren. Ons inziens een goede en stevige basis voor het nieuwe college dat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 zal aantreden.

De voorziene bezuinigingen voor de komende jaren zijn door deze positieve begroting -zeker voor de jaren 2026 en 2027- door de klankbordcommissie opnieuw tegen het licht gehouden en zullen via amendementen worden aangepast.

Toch laat de begroting voor de jaren 2028 en 2029 zien dat we opnieuw in een periode van financiële onzekerheid verkeren. De kortingen, aflopende specifieke uitkeringen, cao-stijgingen en inflatie zorgen toch voor druk op de begroting. Het “ravijnjaar” lijkt naar 2028 verschoven te zijn.

Oorlog, klimaatproblemen, spanningen tussen mensen, het lijkt alsof de onrust overal om ons heen groeit. Ook het vertrouwen in de politiek neemt steeds verder af.

Dan helpt het niet als het ene na andere kabinet valt.

Op 29 oktober 2025 zijn er alweer vervroegde Tweede Kamerverkiezingen geweest. Jammer is dat de kosten van verkiezingen op het bordje van de gemeente terechtkomen en deze kosten in de afgelopen jaren alleen maar zijn opgelopen.

Veiligheid

We hebben helaas moeten constateren dat de georganiseerde criminaliteit niet voorbij gaat aan onze gemeente. Met als dieptepunt het dodelijk schietincident in Bocholtz dat gezorgd heeft voor veel onrust en niemand onberoerd heeft gelaten. Reden te meer om waakzaam en alert te zijn en te blijven en het beleid en ingezette maatregelen op dit terrein daarvoor onverkort voort te zetten en waar nodig te intensiveren. Ook willen wij onze waardering uitspreken voor de nazorg aan de directe omgeving na dit schokkend incident.

Het onveiligheidsgevoel van bewoners in het algemeen in hun eigen wijk of buurt neemt ondanks alle genomen maatregelen toe. Een reden te meer om daar extra op in te zetten in de vorm van meer en zichtbaar blauw op straat waarbij ook de BOA's een prominente rol hebben. Dat de pilot samenwerking met gemeente Heerlen op dat vlak nu is geformaliseerd is een goede zaak.

Wij zijn van mening dat de aanstelling van de zogenaamde sfeerkeepers een must is en definitief vorm moeten krijgen. Bent u het met ons eens?

Positief is dat de TGO voor asielzoekers niet geleid heeft tot onveilige situaties en sociale onrust waarvoor door sommige vooraf gevreesd werd. Het laat zien dat het besluit voor deze voorziening een verantwoorde keuze was en een bijdrage heeft geleverd aan het verzoek van de Rijksoverheid om in het kader van de spreidingswet een bijdrage te leveren aan de opvang van asielzoekers.

Economie, Onderwijs en Sport

Goed om te lezen dat de herontwikkeling van de stationsomgeving nu daadwerkelijk in gang is gezet met de aanbesteding van de werkzaamheden. Een majeur project dat samen met het realiseren van de Parkstadroute voor een stevige impuls gaat zorgen op economisch en toeristisch gebied.

Ook de ontwikkeling centrumvisie Simpelveld met de daaraan verbonden gebiedsexploitatie centrum zal een positieve invloed hebben op de leefbaarheid van het gehele centrumgebied. Een grote stap voorwaarts om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten en die zal zorgen voor een boost voor onze gemeente op meerdere vlakken. Het getuigt ons inziens van lef om ondanks de onzekere tijden geplande investeringen niet bij voorbaat te laten vervallen. Juist door cruciale projecten door te zetten geef je het signaal af dat je vertrouwen hebt in de toekomst.

De waardering voor het openbare groen laat een stabiele stijgende lijn zien, een gevolg van het sinds enkele jaren verder vormgeven aan een groenere gemeente. Meer bloeiende planten en bomen geven een fraaier beeld en dat komt de uitstraling van onze gemeente en de flora en fauna zeker ten goede. Wij zien dit beleid graag gecontinueerd en gaan ervan uit dat U onze mening deelt?

Sociaal domein

Een blijvend punt van zorg is het sociaal domein. De kosten van (jeugd)zorg, WMO en participatie blijven stijgen. Door de toenemende vergrijzing in de komende jaren zal er een groter beroep op de WMO voorzieningen worden gedaan waardoor er meer financieel budget benodigd zal zijn. Wij pleiten voor een nog scherpere monitoring van beleid en uitgaven, en een eerlijke discussie over wat onze gemeente wel én niet meer kan bieden binnen de financiële kaders. Wij horen graag u reactie in deze.

U monitort maandelijks het continuïteitsplan van de Mutsaersstichting. Over een te verwachten financiële bijdrage aan deze stichting is niets opgenomen in deze begroting. Kunt u aangeven wat de stand van zaken over deze bijdrage is?

Meander doet onderzoek naar zorgwoningen nieuwe stijl in het voormalig zorgcentrum in Bocholtz. Wij hopen dat dit gaat leiden tot een herontwikkeling van het pand waarbij we het college nogmaals oproepen om hierin maximaal te faciliteren.

Wonen en leefomgeving

De druk op de woningmarkt is ook in onze gemeente voelbaar. We zijn erg blij met de recente opleveringen van de nieuwbouw woningen in de Schilterstraat en Julianastraat. De woningbouw aan de Markt is inmiddels gestart en we mogen trots zijn op deze ontwikkelingen.

De plannen voor de centrumvisie Simpelveld en de Baan in Bocholtz zijn ambitieus te noemen. Er zullen daarnaast echter nog meerdere plannen tot ontwikkeling moeten komen om onze opgave van minimaal 225 nieuwe woningen in 2030 te realiseren. Is er inmiddels al meer zicht op deze plannen en kunt u een inschatting geven of wij onze opgave tijdig realiseren?

We zien en steunen deze ambities voor woningbouw, maar maken ons zorgen over de haalbaarheid van de plannen. Tekorten aan personeel, stijgende bouwkosten en trage vergunningprocedures vormen knelpunten. Daarnaast vinden wij dat bij nieuwbouwprojecten nadrukkelijk aandacht moet blijven voor betaalbaarheid, duurzaamheid en leef kwaliteit.

Uit een recent krantenartikel blijkt verder dat de leegstand in onze gemeente rond de 200 woningen ligt. Kunt u aangeven of dit aantal correct is en zo ja hoe gaat u hiermee om?

Ook is de regio Parkstad in de nationale omgevingsvisie door het Rijk aangewezen als nieuwe groeiregio. Dit ziet met name op bevolkingsgroei en woningbouw, economie, natuur en klimaat en waterhuishouding. Zijn hierover al plannen bekend?

Duurzaamheid en energietransitie

Duurzaamheid is een speerpunt, en dat is terecht. De energietransitie vraagt investeringen en moed om grootschalige duurzame energieopwekking te realiseren. We vragen het college samenwerking te zoeken met inwoners en

bedrijven op dit punt, maar daarnaast oog te hebben voor mensen met een smalle beurs die niet altijd kunnen meebewegen met de verduurzaming.

Klimaat

Voorzitter, ook de afgelopen periode hebben we kunnen constateren dat de klimaatverandering verder doorzet. Heftige regenval in korte tijd zal steeds vaker voorkomen met als gevolg een grotere kans op wateroverlast. Dat maakt dat ook wij als gemeente daar een grote opgave hebben in de komende jaren. Voorzieningen als opvangcapaciteit en meer vergroening zullen uitgebreid moeten worden. Dat betekent rekening houden met meer financiële middelen hiervoor in de begroting dan tot nu toe en nog meer samenwerken met onze partners in de waterketen zoals Waterschap en Provincie en programma's zoals WRL. Wij horen graag hoe u hieraan denkt invulling te geven?

Dienstverlening

De scores van de beleidsindicatoren - tevredenheid van de dienstverlening, de gemeente reageert snel en de gemeente komt afspraken na – voldoen bij lange na nog niet aan de streefwaarde. Dit heeft zeker nog aandacht nodig. Welke acties gaat u ondernemen om dit te verbeteren?

Heldere communicatie richting inwoners is en blijft noodzakelijk. De recent opgestelde visie voor dienstverlening is daarvoor een goede basis. Wij vragen permanente aandacht voor de toegankelijkheid van onze gemeente, met name ook voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Goede dienstverlening mag geen luxe zijn, maar moet een basisvoorwaarde blijven.

Tot slot

Deze begroting is alweer de laatste van deze raadsperiode. Op 18 maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Tijd vliegt en in de afgelopen periode is er veel gebeurd en tot stand gekomen. Om dat alles hier te benoemen zou onbegonnen werk zijn. Er kan gesteld worden dat het coalitieakkoord is vertaald naar een stevige collegeagenda en deze grotendeels is gerealiseerd. Er ligt ons inziens een stevige en gezonde basis voor de komende raadsperiode en het nieuwe college.

Voorzitter,

De begroting 2026 toont realiteitszin. Wij steunen de inzet op financiële stabiliteit, maar blijven kritisch op de keuzes die worden gemaakt. Een woord van dank aan het college en de overige raadsfracties voor de samenwerking in de afgelopen raadsperiode. Wij hopen dat ook in de komende periode opnieuw op een constructieve manier wordt samengewerkt.

Laten we samen zorgen voor een gemeente die sociaal, duurzaam en toekomstbestendig is – ook in financieel uitdagende tijden.

Dank u wel.

Tot zover de beschouwingen van Burgerbelangen.